

MOJA PRIČA

napisao **DAVID LAGERCRANTZ**

**JA SAM
ZLATAN
IBRAHIMOVIĆ**

buybook

*Knjigu posvećujem svojoj porodici i svojim prijateljima,
i svima koji su me pratili i bili na mojoj strani,
u dobrim ali i lošim danima.*

*Želim poručiti svoj djeci da razmišljaju, posebno djeci
koja osjećaju da su različita i drugačija od ostalih,
koja se uvijek ne uklapaju u sredinu ili
na neki način bivaju odbačena.
U redu je ne biti kao drugi.*

**NASTAVITE VJEROVATI U SEBE,
MENI SE TO ISPLATILO, UPRKOS SVEMU.**

PRIŠAO MI JE PEP GUARDIOLA, trener Barcelone, u svom sivom odijelu, duboko zamišljen. Izgledao je uznemireno.

U to vrijeme smatrao sam da je on sasvim u redu, ne baš Mourinho ili Capello, ali okej momak. To je bilo mnogo prije no što smo počeli ratovati. Bila je jesen 2009. i ja sam živio svoj dječjački san. Igrao sam u najboljem svjetskom timu i prihvatilo me je sedamdeset hiljada ljudi na Camp Nou. Bio sam u oblacima, ali možda ne potpuno. Bilo je dosta lupetanja u štampi. Bio sam *bad boy* i sve u tom smislu: teško se bilo sa mnom nositi. Ali ipak, bio sam tu. Helena i djeca su uživali. Imali smo lijepu kuću u Esplugues de Llobregatu i ja sam se osjećao moćno. Šta je moglo biti loše?

“Slušaj”, reče Guardiola. “Ovdje u Barceloni stojimo čvrsto s obje noge na zemlji.”

“*Sure*”, rekao sam. “*Fine!*”

“Tako da ne treba da dolazimo na treninge u nekim Ferarijima ili Porscheima.”

Klimao sam glavom, nisam se prsio, kao: Kakve ti veze imaš s mojim autima? Ali sam se pitao: Šta on hoće? Kakvu mi to poruku šalje? Doista se nisam više morao praviti mangupom, voziti neki bijesan auto i parkirati ga na trotoaru. Nije to to. Ali ja volim automobile. Oni su moja strast i zato sam pretpostavljao da iza toga stoji nešto drugo. U smislu kao: nemoj da misliš da si neko!

Već nije tada bilo jasno daje Barcelona bila neka vrsta škole, zavoda. Igrači su bili korektni, nikakva greška kod njih, tu je bio Maxvel, moj stari drug iz Ajaxa i Intera. Ali ruku na srce niko od momaka se nije ponašao kao zvijezda i to me čudilo. Messi, Xavi, Iniesta, cijela grupa, bili su kao đaci. Najbolji svjetski igrači stajali su i klanjali se, i ja ništa nisam shvatao. Bilo je to smiješno. Ako treneri u Italiji kažu skači, zvijezde se stanu čuditi: Pazi njega, a što da skaćemo?

Ovdje su svi skakali na najmanji mig. Ja se u ovo baš nisam uklapao, ali sam mislio: uklopi se! Ne potvrđuj njihove predrasude! Zato sam se počeo prilagođavati. Postao sam previše ljubazan. To nije bilo pametno. Mino Raiola, moj agent, moj prijatelj, pitao se:

“Šta je s tobom, Zlatane? Ne mogu te prepoznati.”

Niko me nije prepoznavao, čak ni prijatelji, niko. Postao sam dosadniji, a treba znati da sam se još od Malmo FF-a držao ove filozofije: Vozi svoj stil! Briga me šta ljudi misle, i nikad se nisam osjećao dobro među poslušnima. Volim momke koji brišu kroz crveno, ako shvatate šta hoću da kažem. Ali sad... nisam govorio ono što sam mislio.

Govorio sam ono što sam mislio da žele čuti. To nije bilo zdravo. Vozio sam klupski Audi, stajao tamo i klimao glavom kao u školi, ili kao što sam možda trebao stajati i klimati u školi. Jedva da sam vikao na klupske drugove. Postao sam dosadan. Zlatan više nije bio Zlatan, i to se nije desilo još od onog vremena kad sam išao u Borgarskolu, gledao cure u Ralph Lauren bluzama i skoro srao od straha kada bih ih prvi put pozivao da izađemo. Sezonu sam ipak započeo sjajno. Davao sam gol za golom. Osvojili smo UEFA Supercup. Igrao sam izvrsno. Dominirao sam. Ali sam bio neko drugi. Nešto se dogodilo, ništa ozbiljno, još ne, ali ipak. Ušutio sam i to je, vjerujte mi, opasno po život. Ja moram biti ljut da bih dobro igrao. Ja moram preživljavati i vikati. Sad sam sve to držao u sebi. Možda je to bilo u vezi s pritiskom. Ne znam.

Za transfer je plaćeno skoro najviše do tada, a štampa je pisala da sam problematičan, lošeg karaktera i slične gluposti; nažalost, osjećao sam muku od svega toga - od toga da se ovdje u Barceloni niko ne ističe, i od toga, pretpostavljam, što sam se trudio da pokažem da i ja mogu biti takav. To je bilo nešto najgluplje što sam mogao uraditi. Još uvijek sam bio strašno dobar na terenu. Ali to više nije bio nikakav užitak.

Razmišljao sam čak i da završim s fudbalom, ne tako što bih raskinuo ugovor, ja sam profesionalac. Bio sam sasvim izgubio volju, a onda su došli božićni praznici. Otišli smo za Are gdje sam iznajmio skuter za snijeg. Čim mi se život učini sporijim, ja poželim akciju. Uvijek sam vozio kao luđak. Razvijao sam trista dvadeset i pet s mojim Porsheom Turbo i tutnjao ispred policije. Napravio sam mnogo ludosti kojih jedva da se želim prisjećati, a sada, ovdje u planini, prašio sam skuterom, dobijao promrzline i sjajno se zabavljao.

Najzad malo adrenalina! Najzad stari Zlatan i onda pomislih: Što bih više nastavljao? Imam novca. Ne moram se satirati s trenerima-idiotima. Umjesto toga mogu se zabavljati i brinuti o porodici. To je bilo lijepo vrijeme. Ali nije trajalo predugo. Kad smo se vratili u Španiju, počela je katastrofa. Ne direktno, već ispotaje, visila je u zraku.

Počelo je neko ludo nevrijeme sa snijegom. Izgledalo je kao da Španci nikad ranije nisu vidjeli snijeg, i kod nas, gore u brdima, automobili su slupani stajali

posvuda, a Mino, debeli idiot - fantastični debeli idiot, dodao bih kako neko ne bi stvar pogrešno shvatio - mrznuo se kao pas u svojim plitkim cipelama i ljetnoj jakni i ubjeđivao me da uzmem Audi. Sve je krenulo dođavola. Na nizbrdici sam izgubio kontrolu i udario u neki betonski zid; rasturio sam cijelu desnu stranu auta.

Mnogi iz tima su se sudarali u snježnoj oluji, ali niko tako gadno kao ja. Bio sam pobjednik u tom takmičenju frontalnih sudara i svi smo se tome smijali i, stvarno, ja sam još uvijek nalikovao sebi. Još sam se pristojno osjećao. A onda je Messi počeo s pričom. Lionel Messi je strašan. Sasvim nevjerovatan. Ne poznajem ga nešto posebno. Totalano smo različiti. On je došao u Barcelonu kao trinaestogodišnjak. Odgojen je u toj kulturi i nije imao problema s onim školskim zezanjima. Igra tima vrti se oko njega, što je zapravo i prirodno. On je sjajan, ali došao sam ja i dao više golova od njega. Otišao je kod Guardiole i rekao:

“Ne želim više igrati na desnom krilu. Želim igrati sredinu.”

U sredini, na špicu, bio sam ja. Ali Gaurdiolu za to nije bilo briga. Promijenio je taktiku. S četiri - tri - tri prešao je na četiri - pet - jedan sa mnom na vrhu i Messijem malo iza mene, i ja sam pao u sjenu. Lopte su išle preko Messija i nisam mogao igrati svoju igru. Ja na terenu moram biti slobodan kao ptica. Ja sam momak koji želi biti drugačiji na svakom dijelu terena. Ali Guardiola me žrtvovao. I to je istina. Zatvorio me na špicu. Okej, mogu shvatiti njegovu situaciju. Messi je bio zvijezda.

Guardiola ga mora slušati. Ali hajde! Davao sam gol za golom za Barcu i bio izvrstan. On nije trebao prilagođavati tim jednome igraču. Hoću reći - kojeg me je đavola kupovao u tom slučaju? Niko ne daje tolike pare samo zato da bi me kao igrača ugušio. Guardiola mora misliti na obojicu, i naravno, atmosfera u vodstvu kluba se pogoršala. Bio sam njihova najveća investicija do tada a nisam se osjećao dobro u novoj postavci. Bio sam preskup da se ne bih dobro osjećao. Txiki Begiristain, sportski direktor, ubjeđivao me je da moram razgovarati s trenerom.

“Izgladite to!”

Nije mi se to sviđjelo. Ja sam igrač koji prihvata situaciju. Ali neka, okej, učinio sam to. Jedan od mojih prijatelja mi je rekao: “Zlatane, to je kao da je Barcelona kupila Ferrari a vozi ga kao Fiat”, i ja sam pomislio, okej, to je dobar argument. Guardiola me preobrazio u prostijeg, lošijeg igrača. Cijeli tim je gubio time.

I tako sam mu prišao. Bilo je to na terenu, na treningu, bio sam načisto s jednim. Nisam se želio svađati i to sam mu rekao:

“Ne želim borbu. Ne želim rat. Hoću samo da razgovaramo.”

Klimnuo je. Ali se činilo da ipak izgleda malo uplašeno, pa sam ponovio:

“Ako misliš da se želim svađati, idem odavde. Želim samo da porazgovaramo.” “Dobro! Volim razgovarati s igračima.”

“Slušaj!”, nastavio sam. “Vi ne iskorištavate moje mogućnosti. Ako ste željeli samo golgetera, trebali ste kupiti Inzaghia ili nekog drugog. Meni je potreban prostor i da sam slobodan. Ne mogu samo trčati gore-dolje u dubinu. Težak sam devedeset i osam kilograma. Nemam tjelesnu građu za to.

Mozgao je. Dođavola, on je uvijek mozgao.

“Ja vjerujem da ti možeš ovako igrati.”

“Ne, onda je bolje da me stavite na klupu. Uz sve poštovanje, ja te razumijem, ali ti me žrtvuješ zbog drugih igrača. To ne ide. To je kao da ste kupili Ferari a vozite ga kao Fiat.”

On je još malo mozgao.

“Okej, možda je ovo bila greška. Ovo je moj problem. Ja ću ga riješiti.”

Bio sam zadovoljan. On će to srediti. Izašao sam s olakšanjem, ali je poslije došlo do zahlađenja. Jedva da je gledao u mom pravcu, ali ja se nisam nešto posebno brinuo oko toga, ne zaista, i uprkos mojoj novoj poziciji, nastavio sam da igram sjajno. Davao sam nove golove, ali ne tako lijepe kao u Italiji. Bio sam previše isturen. To više nije bila abrakadabra, ali ipak... U gostima protiv Arsenala na novom Emirates Stadiumu u Ligi šampiona potpuno smo ih nadigrali. Vrilo je kao u košnici. Prvih dvadeset minuta oni su bili nevjerovatni, a ja sam dao prvi gol... drugi gol. To su opet bili lijepi golovi, i mislio sam: Briga me za Guardiolu! Samo igrati!

A onda sam povrijeđen i Arsenal se povratio, smanjio rezultat na 1:2 pa na 2:2, i to je bilo strašno. Nakon toga imao sam bolove u listovima i obično bi se treneri zabrinuli zbog toga. Povrijeđeni Zlatan je preozbiljna stvar za bilo koji tim. Ali Guardiola je bio mrtav hladan. Nije ništa rekao i premda sam bio odsutan dvije nedjelje, ni jednom nije došao da pita:

“Kako se osjećaš, Zlatane? Možeš li igrati narednu utakmicu?”

Nije govorio čak ni dobro jutro. Ni jedne riječi. Izbjegavao je moj pogled. Ako bih ja ušao u neku prostoriju, on bi izašao. Pitao sam se u čemu je stvar. Jesam li nešto uradio? Izgledam li pogrešno? Govorim li čudno? Počelo mi je zujati u glavi. Nisam mogao spavati.

Neprekidno sam mislio o tome. Nije da mi je baš trebala Guardiolina ljubav.

Slobodno je mogao i da me mrzi. Ja se naoštirim od mržnje i zbog revanša. Ali sad sam prestao biti u centru zbivanja i razgovarao sam s igračima. Niko ništa nije shvatao. Pitao sam Thierryja Henryja, koji je tad bio na klupi. On je najbolji strijelac u historiji francuske reprezentacije. On je strašan. On je još uvijek bio nevjerovatan, ali je i on imao muke s Guardiolum.

“On me ne pozdravlja. Ne gleda me u oči. Šta se moglo dogoditi?”, pitao sam.

“Nemam pojma”, odgovorio je Henry.

Počeli smo se šaliti: “Halo, Zlatane, je li te danas pogledao?” “Ne, ali sam mu vidio leđa!” “Čestitam, stvar napreduje!” Te gluposti su malo pomogle. Ali me je to stvarno nerviralo. Pitao sam se svaki dan, svaki sat: Šta sam uradio? U čemu je greška? Nisam nalazio nikakav odgovor, ništa. Ništa osim toga da sam shvatio da je zahlađenje vezano za onaj razgovor o mojoj poziciji. Neko drugo objašnjenje ne postoji. Ali u tom slučaju sve je to bez veze. Je li me kinjio samo zbog razgovora o mojoj poziciji? Pokušao sam se suočiti s njim. Sresti momka i pogledati ga u oči. On je to izbjegavao. Izgledao je uplašen, a ja sam, naravno, mogao zakazati susret i pitati ga u čemu je stvar. Ali nikad u životu. Dovoljno sam pred njim puzio.

Ovo je njegov problem. Ne samo zato što ja nisam znao njegove razloge. Još uvijek ih ne znam, ili možda... vjerujem da momak ne može da podnese snažne ličnosti. On želi pitome školarce, i još gore: on bježi od problema. On nema snage da se s njima suoči, i to je sve samo činilo stvari gorim.

I bilo je još gore.

Krenuli su oblaci pepela s vulkana na Islandu. Avioni nisu letjeli u cijeloj Evropi, a mi smo trebali igrati s Interom na San Siru u Milanu. Krenuli smo busom. Neke sijede glave u Barceloni smatrale su da je to dobra ideja. Bio sam bez povreda. Ali putovanje je bilo katastrofalno. Nakon petnaest sati stigli smo u Milano mrtvi umorni. To nam je bila dotad najvažnija utakmica, polufinale u Ligi šampiona, i ja sam bio spreman na zviždanje i histeriju na svom nekadašnjem terenu; nema problema, mene to čak i napali. Ali opća situacija nije valjala, a ja mislim da je Guardiola bio opčinjen Mourinhom.

José Mourinho je velika zvijezda. On je osvajao Ligu šampiona već s Portom. Bio mi je i trener u Interu. On je krasan. Prvi put kad je sreo Helenu, šapnuo joj je: “Helena, imaš samo jedan zadatak. Hrani Zlatana, pusti ga da spava i razveseli ga!” Momak govori šta hoće. Ja ga volim. On može voditi armiju. Ali se i brine također. Dok sam bio u Interu, svakodnevno mi je slao poruke i

pitao kako sam. On je Guardiolina suprotnost. Ako Mourinho osvjetli jednu prostoriju, Guardiola navuče zavjese, i meni se činilo da sad Guardiola želi da se poredi s njim.

“Nije Mourinho taj s kim ćemo se sresti. To je Inter”, rekao je, kao da smo mi mislili da ćemo se loptati s trenerom. I onda je započeo sa svojim filozofiranjem.

Jedva sam slušao. A i što bih? Bilo je to uzvišeno trabunjanje o krvi, znoju, suzama i slično. Nikad nisam čuo nekog trenera da govori na taj način! Čisto sranje! I onda mi je napokon prišao. Bilo je to na treningu na San Siru, bili su tu ljudi i gledali, ono: Ibra se vratio!

“Možeš li igrati od starta?”, pitao je Guardiola.

“Apsolutno”, odgovorio sam. “Ja sam spreman.”

“Ali jesi li pripremljen?”

“Definitivno. Osjećam se dobro.”

“Ali jesi li spreman?”

Bio je kao papagaj i osjetio sam da nešto ne valja.

“Slušaj, bilo je to grozno putovanje, ali sam u formi. Povreda je zaliječena. Dat ću sve od sebe.”

Guardiola se dvoumio. Nisam ga shvatao, i poslije toga nazvao sam Mina Raiolu. Ja Minu nazivam svakodnevno. Švedski novinari obično kažu: Mino je loš lik za Zlatana. Mino je ovo i ono. Hoću li kazati kako je zapravo? Mino je genije. Pitao sam ga:

“Šta misli ovaj dečko?”

Niko od nas ništa ne shvata. Počeli smo se rogušiti. Ali ipak sam zaigrao od početka i dali smo prvi gol. Poslije se stvar okrenula. Nakon šezdeset minuta zamijenjen sam i izgubili smo s 3:1. To je bilo sranje. Bio sam bijesan. Ranije, naprimjer u Ajaxu, ja bih poraz bolovao danima i nedjeljama. Sad sam imao Helenu i djecu. Oni mi pomažu da zaboravim i krenem dalje i zato sam se koncentrisao na revanš-utakmicu na Camp Nou. Ta je utakmica bila užasno važna i atmosfera se podizala iz dana u dan.

Bio je to luđački pritisak. Kao da je brujalo u zraku, i morali smo pobijediti ubjedljivo ako smo željeli ići dalje. Ali onda... ne želim misliti o tome, ili, da, želim, jer me to učinilo jačim. Pobijedili smo s 1:0. To nije bilo dovoljno. Ispali smo iz Lige šampiona, i nakon toga Guardiola je gledao na mene kao da je to sve bila moja greška, i ja sam mislio: Sad se boca ispraznila. I sve karte su potrošene. Nakon te utakmice izgledalo je kao da više nisam poželjan u klubu i osjećao sam se grozno dok sam vozio njihov Audi.

Osjećao sam se odvratno dok sam sjedio u svlačionici a Guardiola buljio u mene kao da sam ja problem, višak. Bilo je neugodno. Bio je kao zid, kao zid od kamena. Nije davao nikakav znak života i ja sam svakog trenutka čeznuo da odem daleko odatle.

Nisam im više pripadao, i kad smo igrali u gostima protiv Villarreala, dozvolio mi je da igram pet minuta. Pet minuta! U meni je istinski proključalo, ali ne zbog toga što sam sjedio na klupi. To sam mogao prihvatiti, ako je trener u stanju da kaže: Nisi dovoljno dobar, Zlatane. Ne zaslužuješ mjesto u timu!

Ali Guardiola nije rekao ni jedne riječi, ništa, i meni je prekipjelo. Osjećao sam to u cijelom tijelu, i da sam bio Guardiola, uplašio bih se. Ne zato što sam ja neki grubijan! Pravio sam ja svakojaka sranja. Alija se ne tučem, no dobro, znao sam na terenu udariti nekog glavom. Ali ipak, kad se naljutim, onda mi padne mrak na oči. Onda mi ne valja biti u blizini, i sad - da malo detaljnije ispričam - ušao sam nakon utakmice u svlačionicu i naravno da nisam planirao neki luđački ispad. Ali nisam bio sretan, to bar mogu mirno reći, a tamo je stajao moj neprijatelj i češao se po ćelavoj glavi. Inače unutra nije bilo mnogo ljudi.

Toure je bio tamo i još neki, i također metalni boks u koji odlažemo odjeću, i ja sam buljio u njega. Onda sam ga počeo šutirati. Vjerujem da je odletio jedno tri metra, ali ja još nisam bio gotov. Daleko od toga. Vikao sam:

“Ti nemaš muda”, i siguno još gore stvari, i onda sam još dodao:

“Ti se usereš pred Mourinhom. Idi u pičku materinu!”

Bio sam sasvim poludio, i možda bi se moglo očekivati da Guardiola uzvratiti nekoliko riječi, nešto u stilu: Hajde smiri se, tako se ne razgovara sa svojim trenerom! Ali on nije takav. On je jedan strašljivi beskičmenjak. On je samo podigao metalni boks, poput nekog malog redara i izašao napolje i nikad o ovome nije govorio. Naravno vijest se proširila. U busu su svi bili posve ludi: “Šta je bilo, šta je bilo?”

Ništa, mislio sam. Samo nekoliko istinitih riječi. Nisam imao snage da pričam o tome. Bio sam razjaren. Nedjelju za nedjeljom moj trener i moj šef me je bez ikavog objašnjenja držao na ledu. To je bilo totalno ludilo. Ja sam prije toga imao svakojakih svađa. Ali dan poslije toga, uvijek bi se stvari izgladile. A sad su se zloba i šutnja samo nastavljale, i ja sam mislio: Imam dvadeset i osam godina. Dao sam dvadeset i dva gola i imao petnaest asistencija samo ovdje u Barci, i opet me tretiraju kao da me nema. Hoću li to prihvatiti? Hoću li nastaviti da se i dalje uklapam? Bože sačuvaj!

Kad sam shvatio da ću biti rezerva protiv Almerije, sjetio sam se onog:

“Ovdje u Barceloni ne dolazimo na trening u Ferrariju ili Porscheu!” Kakva je to glupost zapravo? Vozim šta hoću, naročito ako time mogu živcirati idiote. Uskočio sam u moj Enzo, dodao gas i onda ga parkirao pred vratima svlačionice. Nastao je pravi cirkus. Štampa je pisala da auto košta isto koliko i mjesečne plate svih Almeirinih igrača. Ali nije me bilo briga. Medijske gluposti bile su sitnice u takvoj situaciji. Odlučio sam da uzvratim.

Odlučio sam da se ozbiljno borim i znajte da tu igru dobro igram. Ranije sam bio tvrd orah. Ali u ovoj stvari nisam smio biti aljkav u pripremama, i zato sam, naravno, razgovarao s Minom. Mi uvijek zajedno planiramo pametne i ružne trikove. Potom sam nazvao i prijatelje.

Htio sam pogledati stvar iz različitih uglova, a bože moj, dobio sam sve moguće savjete. Momci iz Rosengárda htjeli su da dođu i sve razbiju, to je bilo naravno ljubazno od njih, ali nije izgledalo kao prava strategija u tom trenutku. Onda sam, naravno, razgovarao i s Helenom. Ona je iz drugog svijeta. Ona je prijatna. A također može biti oštra. Ali sada me je podržavala:

“U svakom slučaju sad si bolji otac. Kad nemaš tim u kojem se osjećaš dobro, ti napraviš tim od nas”, rekla je i ja sam se tome radovao.

Ganjao sam malo loptu s djecom i trudio se da se svi dobro osjećaju, i naravno, imao sam svoje TV igre. To je kod mene malo kao neka bolest. To me cijelog zaokupi. Nakon zadnjih godina u Interu, kad sam znao sjediti do četiri ili pet izjutra i otići na trening samo s dva-tri sata sna, uveo sam sebi malo zabrana: nikakav Xbox ili Playstation nakon deset uveče.

Nisam mogao dozvoliti da vrijeme tek tako prolazi, i ovih sedmica u Španiji stvarno sam se trudio da se posvetim porodici, da uživam u našoj bašti i da, ponekad, ispijem po jednu Coronu. To je bila lijepa strana. Ali noću, dok sam ležao budan ili na treningu kad bih vidio Guardiolu, probudile bi se one mračne strane. Bijes je sijevao u glavi, stezao sam pesnice i planirao poteze i svoj revanš. Ne, sve više sam shvatao, nema povratka. Bio je čas da se oduprem i da povratim svoje staro ja.

Jer, ne zaboravite: Možeš momka izvući iz geta, ali geto iz momka nikada!

KAD SAM BIO MALI, dobio sam jedan sportski BMX bicikl od brata. Nazvao sam ga Fido Dido.

Fido je junak crtica, zašiljenog nosa, za mene je bio zabavan i važan. Volio sam svog Fidu Didu, ali jednog dana, u Rosengardu ispred bazena, neko ga je ukrao. Otac je došao do bazena, zavrnutih rukava na košulji, spreman na bitku. On je takav tip koji kaže: Niko ne smije dirati moju djecu! Niko ne smije uzimati njihove stvari! Ni najsnažniji više nije mogao pomoći, moj Fido Dido je zauvijek nestao, i ja sam bio tužan.

Poslije toga sam počeo krasti bicikle. Postao sam majstor u tome. Bang, i još jednom bang, i bicikl je bio moj. Postao sam kradljivac bicikala. To je za mene bilo potpuno bezazlena krađa, ali ponekad nije išlo baš kako sam želio. Jednom sam se obukao u crno i izašao u mrak kao pravi Rambo. Velikim makazama sam prezeo lanac i ukrao zeleni vojni bicikl. Za mene je krađa bicikala postala prava zabava. Volio sam to. Zapravo sama krađa je bila važnija od bicikla. Imao sam još sitnih lopovluka, naprimjer krijući se išao sam kroz naselje i bacao jaja prema prozorima, a priznajem ponekad sam išao i dalje.

Jedna neugodna stvar dogodila se u Wesselsu, robnoj kući u Jagersru, naprimjer. Ali iskreno, to sam i zaslužio. Prijatelj i ja smo u sred ljeta imali tople jakne na sebi, što je bilo skroz idiotski, ali ispod jakni smo stavili četiri reketa za stoni tenis koje smo ukrali u obližnjoj prodavnici. "Čujete vi, kako ćete ovo platiti?", pitao nas je čuvar kad nas je uhvatio. Izvadio sam šezdeset ori, to je malo više od pola krune. "Ovim", rekao sam, ali pokazalo se da tip nije imao smisla za humor. Odlučio sam da budem profesionalniji u nastavku, ali sam na kraju ispaio prava budala.

Bio sam mali dječak. Imao sam veliki nos i zamuckivao sam, na kraju sam išao na govorne vježbe. Jedna žena je dolazila u školu da me uči kako se izgovara "S". Mislio sam daje to ponižavajuće i radio sve da to izbjegnem. Osim toga kao da je nešto vrilo u mom tijelu. Nisam mogao sjediti mirno ni jednu sekundu, vrtio sam se cijelo vrijeme. Činilo mi se da me ništa neće boljeti samo ako trčim ili se vrtim. Živjeli smo u Rosengardu, predgrađu Malmoa. Naselje je bilo puno Somalijaca, Turaka, Jugovića, Poljaka, svih mogućih useljenika, ali i

Šveđana. Mi dječaci smo skoro svi bili blesavi. Nismo se ni na šta palili, ali nam nije bilo ni loše, to moram reći.

Živjeli smo na četvrtom spratu u ulici Cronmans, nismo izlazili uz zagrljaj niti se sretali na ulazu na isti način. Niko nije pitao: "Kako ti je danas bilo u školi mali Zlatane?" Niko stariji nije nam pomagao s domaćim zadacima ili lekcijama prije škole, niko. Bio si prisiljen da sve rješavaš sam i nije pomagalo ako si se bunio ili mazio. Mogao si se ponekad sam ujesti od muke, cviliti, sve sam, istina ponekad je bilo i simpatično. Jednog dana sam pao s krova vrtića. Zadobio sam veliku modricu na glavi i trčao kući plačući i očekujući zagrljaj i utjehu, ali od mame sam dobio šamar.

"Što si se penjao na krov?", vrištala je od muke gledajući modricu.

Nisam bio "veliki Zlatan" što se smije popeti na krov obdaništa. Ispao sam "blesavi idiot što se penje po krovovima". Bio sam šokiran i razočaran. Moja majka nije imala vremena da nas tješi, bar ne tada. Ona je čistila i borila se da nas prehrani, bila je stvarni i pravi borac. Ali nije stizala na mnoge druge stvari. Bila je snažna, odlučna i svi smo se u porodici puno šalili. Ali to nisu bile one švedske šale i salonska ljubaznost. Naprimjer: "Ljubavi, budi ljubazan i dohvati mi margarin", mijenjali smo sa: "Dofati mi margarin, idiote!" Vratima smo lupali izlazeći iz stana a mama je plakala. Ona je često plakala. Uvijek je imala moju ljubav, zaslužila je. Radila je ponekad i četrnaest sati na dan. Ponekad smo išli s njom i pomagali joj da prazni korpe za smeće i takve stvari da bismo dobili mali džeparac. Ponekad sam se ljutio na mamu.

Posebno kad bi nas istukla drvenim klofačem. Jednom se klofač sav izlomio. Morao sam ići da kupim novi, kao bila je to moja greška što se njen klofač izlomio dok me tukla. Jednog se dana dobro sjećam. Bacio sam komad cigle na obdanište, ali je on nekako udario u prozorsko staklo i razbio ga. Kada je mama to čula, počela je njena luda igra. Sve što je značilo plaćanje, nju je izluđivalo. Tukla me je onim drvenim klofačem. Bang, bom! Možda je klofač ponovo pukao, ne znam. Ponekad nije bilo šanse da sakrijem ludorije kod kuće. Jednom sam preturio glineni lonac s hranom s peći i razbio ga, uspio sam nekako da se izvučem, ali sam o tome razgovarao sa Sanelom.

Sanela je moja jedina prava sestra. Ona je dvije godine starija od mene. Sanela je prava *tuff* cura, mislila je da bismo se mogli našaliti s mamom. Smislila je da bismo trebali kupiti mami poklon za Božić. Otišli smo u prodavnicu polovne robe i za malo novca kupili dva glinena lonca, upakovali ih i i stavili ispod jelke.

Nisam siguran da je mama shvatila našu ironiju. Za nju je bilo najvažnije

da ima hrane na stolu. Sva njena snaga je bila usmjerena u tom pravcu. Bilo nas je puno u kući. S nama su živjele i polusestre i polubrat što su kasnije otišli svojim putevima. Tu je i mlađi brat Aleksandar, zvani Keki, i novca je uvijek nedostajalo. Starije sestre i brat su pazili na nas mlađe, bez njih ne bismo uspjeli opstati. Bilo je puno makarona i kečapa, ili kolača kod tetke Hanife i mojih drugara. Tetka Hanifa je živjela u istoj zgradi, ona je bila prva iz porodice koja je došla u Švedsku.

Nisam bio napunio ni dvije godine kad su se roditelji rastavili, i toga se ne sjećam. Razvod je bio rješenje, ako sam dobro razumio, brak nije najbolje funkcionisao. Bilo je puno svađe i prepiranja, navodno su roditelji ušli u brak da bi otac dobio švedske papire. Mama je na sudu uspjela dobiti djecu, tako da smo svi bili uz nju. Bilo kako bilo, ali mi je otac puno nedostajao. Sanela i ja smo srećali oca svaki drugi vikend. Dolazio bi u svom plavom Opel Kadetu i vozio nas u Pildamms park, ili prema Limhamn luci da nam kupi hamburger i sladoled. Jednom se dobro istrošio, kupio nam je patike Nike Air Max i fine sportske stvari, koštalo ga je oko hiljadu kruna. Moje patike su bile zelene, Saneline roza. Niko u cijelom Rosengardu nije imao takve, osjećali smo se važni više nego iko. Bilo nam je super s ocem, dobijali smo i po pedeset kruna za piću i Coca-Colu. Tata je imao pristojan posao i još jednog sina, Sapka. Bio je zabavni vikend otac.

Ali stvari će se promijeniti. Sanela je bila strašna u trčanju. Bila je najbrža u svom uzrastu na šezdeset metara u cijeloj južnoj Švedskoj. Otac je bio ponosan kao pijetao i vozio ju je na treninge. "Dobro, Sanela. Ali ti možeš bolje", govorio je. To je bio njegov način. "Bolje, bolje, nemoj biti zadovoljna." Taj put sam i ja bio u autu. Otac je po Sanelinoj reakciji osjetio da nešto nije u redu. Sanela je bila tiha. Borila se da ne zaplače.

"Šta se desilo?", pitao je.

"Ništa", odgovorila je, ali je on ponovo pitao. Na kraju je progovorila.

Ne moramo ulaziti u detalje, u Sanelinu priču, ali naš otac je kao lav. Ako se nešto desi njegovoj djeci, on postaje divlji, posebno ako je riječ o Saneli, njegovoj jedinici. Počeo je cijeli cirkus s istraživanjem, prijavljivanjem socijalnoj službi, i puno toga. Dosta toga nisam razumio, tada sam punio tek devet godina.

put. Jedna od polusestara je počela da se drogira, ne sjećam se svega, ali je donosila i krila droge u kući. Često je bio lumperaj oko nje. Čudne osobe su zvale kući, prijetile, sve je govorilo da će se nešto ružno desiti. Jedanput je mama bila pritvorena. Uhapšena je zbog kupovine ukradene robe. Neka poznanica ju je zamolila: "Pripazi mi ovu ogrlicu!", i mama je uzela ne razumijevajući ništa. Ispostavilo se da je ogrlica bila ukradena i policija je došla kod nas da pretražuje i hapsi mamu. Sjećam se te situacije s posebnim emocijama: Gdje je mama? Zašto je nema?

Poslije onih posljednjih događanja u autu, Sanela je ponovo plakala. Ja sam pobjegao van, šetao i igrao fudbal. Neću reći da sam bio bezbrižan tip, ali sam šutao, pimplao loptu da sve zaboravim. Psovao sam ljude, gurao suigrače, borio se za loptu. I imao sam loptu kod sebe. To je bio moj cilj, igrao sam cijelo vrijeme, u dvorištu, na igralištu, na odmorima. Išao sam u Varner Ryden školu, Sanela u peti, ja u treći razred. Niko nije mogao pogriješiti ko je od nas stariji. Sanela je sazrela još kao djevojčica i bila kao mama malom Kekiju, ali je pomagala i cijeloj porodici. Na sebe je preuzela veliku ulogu. Bila je sjajna. Jedan dan smo pozvani na razgovor kod direktora škole. Zabrinuo sam se čim sam čuo za poziv. Tješila me, kao to je samo razgovor. Da je samo mene zvao, to bi bilo i normalno, ali nas dvoje? Neko je umro? Je li o tome riječ?

Zabolio me želudac. Krenuli smo kroz hodnik. Mora da je bila kasna jesen ili zima. Bio sam zabrinut. Ali kad smo ušli kod direktora, otac je sjedio uz njega i ja sam bio tako sretan. Otac je značio veselje. Ali ovaj put nije bilo jako zabavno. Sve je bilo napeto, ozbiljno i ponovo je počeo nemir u tijelu, stvarno. Nisam puno razumio šta je direktor govorio, samo znam da je bila riječ o mami i ocu i to nešto što nije bilo uopće prijatno. Sad znam. Dok sam bio zaokupljen ovom knjigom, sve stvari su legle na svoje mjesto.

U novembru 1990, socijalna služba je uradila svoj dio posla i otac je dobio starateljstvo nada mnogom i Sanelom. Situacija kod mame tad nije bila primjerena za nas, ali moram reći ne zbog mame. Bilo je puno drugih stvari, bio je to pravi zemljotres i mama je bila potpuno slomljena. Na kraju je trebala i nas da izgubi! Bila je to katastrofa. Plakala je, plakala, grlila nas, ljubila. Znala nas je tući, ružiti, nije imala sreće sa svojim muževima, ništa joj nije išlo kako je željela, ali nas je voljela. Rasla je i odgajana u teškim uslovima i mislim da je otac to razumio. Došao je kod nje isto veće:

"Ne želim da izgubiš djecu, Jurka."

Ali je zahtijevao određeno poboljšanje i nije bio neko s čijim pravilima

se moglo igrati. Bilo je tu i tužnih vapaja. "Zar više nikad neću vidjeti svoju djecu?" pitala je, ne sjećam se svega, niti šta se sve tada desilo, ali ovih slika se sjećam. Znam da je Sanela živjela kod oca nekoliko sedmica, ja sam ostao kod mame, i pored svega. To nije bilo pravo rješenje. Sanela se nije dobro osjećala kod oca. Ona i ja smo jednom našli oca kako spava u kuhinji na podu a na stolu su bile prazne limenke i flaše od piva. "Tata, probudi se, probudi!", dozivali smo ga, ali je on i dalje spavao kao mrtav. To je čudno, pomislio sam. Zašto je to uradio? Nismo znali šta da radimo, ali smo htjeli da mu pomognemo. Možda se smrznuo. Pokrili smo ga ručnicima i ćebetom da se ugrije. U suštini nisam mnogo toga razumio. Sanela je bila uz njega i bojala se promjena njegovog raspoloženja. Gubio je smisao za humor, povukao se u sebe kao medvjed, počela je da ga se plaši. Ali je i patila za mlađim bratom Kekijem. Htjela je ponovo mami, a sa mnom je bilo suprotno. Čeznuo sam za ocem. Jednu noć sam mu telefonirao i vjerovatno izgledao potišteno. Bio je sam, Sanela nije bila kod kuće.

"Ne želim živjeti ovdje, želim živjeti kod tebe."

"Dođi ovamo", rekao je. "Šaljem taksu po tebe."

Tako je pokrenut novi postupak i u martu 1991. godine mama je dobila skrbništvo nad Sanelom a tata nada mnom. Sestra i ja se nikad nismo razdvojili, ili tačnije bilo je uspona i padova, ali u suštini smo vrlo bliski. Danas je Sanela frizerka i ponekad dođu ljudi kod nje i kažu: "Bože, kako ličiš na Zlatana!", a ona uvijek odgovara: "Glupost, valjda on liči na mene." Ona je carica. Ni ona ni ja nismo imali lagan život. Otac Šefik je 1991. godine preselio iz Hards ulice u Rosengardu u Varnhemstorget u Malmou i tad smo shvatili da on ima veliko srce i daje spreman da umre za nas. Ali nije sve bilo kako sam želio. Poznavao sam ga kao vikend oca koji kupuje hamburgere i sladolede.

Sad je trebalo da dijelimo svakodnevnicu i odmah sam primijetio: sve je bilo prazno kod oca. Nešto je nedostajalo, možda jedna žena. Bio je jedan TV, jedna sećija, jedna stalaža, dva kreveta. Ničeg previše, nikakvih igrački, ponekad previše flaša i limenki po podu. Kad bi ponekad počinjao s čišćenjem ili tapeciranjem, uvijek je ostavljao posao rečenicom "Ostalo ću sutra!" Ali od toga nije bilo ništa. Često smo premještali stvari, ali nikad nismo uveli red u stanu. Zapravo bilo je prazno, ali na jedan poseban način.

Otac je bio domar za brze intervencije po stanovima i kada je dolazio kući u radnom odijelu sa stolarskim naočalama, sa svim džepovima punim noževa

i šrafcižera, sjedao bi pred TV ili telefon i nije se dao ometati. Često je stavljao slušalice na uši i slušao narodnu muziku iz Jugoslavije. Lud je za tom muzikom i sam je snimio nekoliko kaseti. On je zabavljač, čovjek scene i ima smisao za određenu vrstu humora. Često je bio u svom svijetu, kad bi moji drugari zvali na telefon, on bi im kratko odgovarao ili vikao kroz stan da i oni čuju:

“Ne zovi više ovamo!”

U stan nisam smio dovoditi moje drugare, nisam ni tražio niti bi mi on to dozvolio. Telefon nije bio za mene i nisam mogao s nekim razgovarati od kuće, tačnije samo kad je bilo nešto ozbiljno, a tad je tu bio tata. On je bio spreman da učini za mene bilo šta, da izađe u grad i u svom suludom stilu pokuša dovesti stvari u red.

Imao je poseban način hodanja, ljuljao se da ga je svijet morao primijetiti. Svijet se okretao i pitao: Ko je dođavola ovaj tip? Ali one obične stvari, vezane za školu, moje drugare, fudbal, njega kao da nisu interesovale. Mogao sam o njima razgovarati s bilo kim drugim, ali ne i s njim. Zapravo, Sapko, moj polubrat po ocu je u početku živio s nama, tako da sam s njim ponekad razgovarao i o tome. On mora da je tad imao sedamnaest godina. Ali se malo sjećam tog vremena, prije nego ga je tata otjerao. Sjećam se te strašne svađe. To je nešto tužno vezano za tatu, tako da smo u stanu ostali samo nas dvojica. Bili smo sami, svako u svom kutu. Čudno je da mu nisu drugovi dolazili u stan. Sjedio je sam i pio. Bilo je prazno, bez društva. Ali prije svega bilo je prazno u frižideru.

Stalno sam bio vani, igrao fudbal, vozio se kući na ukradenim biciklima. Često sam dolazio kući gladan kao vuk i otvarajući prazni frižider mislio: Molim ti se, daj da nešto bude u njemu! Ali ništa, samo uobičajeno: mlijeko, margarin, komad hljeba i u najboljem slučaju jogurt, multivitaminski, pakovanje od četiri litra, kupljeno jeftino u arapskoj prodavnici i svakako Pripps Bla i Calrlsberg, pakovanja pive s plastičnim omotom okolo. Ponekad opet ništa drugo osim pive i krčanja želuca. Tu bol neću nikad zaboraviti. Pitajte Helenu! Frižider mora uvijek biti pun, govorim joj cijelo vrijeme. Taj strah od praznog frižidera nikad ne izlazi iz mene. Jednom je moj sin Vincent plakao zato što nije dobio kuhane makarone sa štednjaka. Dječak je vrištao zato što hrana nije bila brzo gotova. Pomislio sam gledajući ga: Samo da znaš kako ti je lijepo ovdje!

Ja sam morao preturati sve ladice, sve police, za samo jednu makaronu ili hrenovku. Jeo sam prženice od starog hljeba. Mogao sam progutati cijeli komad, a i njih je bilo samo kod mame. Tamo me nisu uvijek čekali raširenih ruku. Ponekad sam čuo: Dođavola, zar će i Zlatan biti s nama? Zar Šefik ne hrani njega? Ponekad opet: Šta, zar smo mi pravljani od novca? Zar ćeš i ti jesti

kod nas? Ali svejedno, mi smo pomagali jedni drugima, a kod oca sam započeo mali rat protiv pive. Prosuo sam nekoliko, ne sve bilo bi previše, ali nekoliko. Malo je kad nešto primijetio.

Bilo je pive svukuda, u frižideru, na stolu, po policama u špajzu. Često sam kupio prazne limenke u crnu vreću i vraćao ih u prodavnicama. Dobijao sam pedeset ora za limenku. Ponekad sam dobijao po cijelih pedeset ili sto kruna za njih. U stanu je bilo manje limenki a ja sam se radovao novcu. Sigurno da to s limenkama nije bila zabavna stvar, ali kao i svi ostali mladi tad sam tačno naučio čitati njegovo raspoloženje. Znao sam kad nije trebalo da pričam s njim. Dan iza pijanke bilo je tiše, drugi dan gore. U nekim situacijama je mogao da plane kao munja, u drugima je bio nemoguće ljubazan, dao bi mi pet stotina kruna samo tako. Tad sam sakupljao sličice fudbalera. Morao si kupiti paket žvaka u kom su bile tri takve sličice. Oj, oj, koje momke ću sad dobiti? Vrištao sam od sreće. Maradona, ili? Često sam bio razočaran, posebno kad sam dobijao dosadne švedske zvijezde o kojima nisam ništa znao. Jedan danje otac došao s cijelim kartonom paketića sa žvakaćim gumama. Bila je to prava zabava, sve sam ih otvorio i dobio pravo bogatstvo pravih momaka. Ponekad smo otac i ja zajedno gledali TV, to je bilo pravo zadovoljstvo.

Ali već sljedeći dan je bio pijan, od toga sam kasnije imao strašne slike u glavi, ulazio sam u sukobe s njim. Nisam se povlačio kao polubrat. Rekao sam mu: "Piješ previše, tata." Bio je to ludi sudar, iskreno govoreći beznadežan. Svađao sam se iako je on vrištao: "Izbacit ću te van", i te stvari. Htio sam ga natjerati da razgovara sa mnom. Ponekad je život u stanu bio strašan, nemoguć.

Ali nikad me nije dirao fizički. Zapravo jednom me podigao dva metra uvis i bacio na krevet, ali i to je bilo zato što sam ja bio grub prema Saneli, njegovoj mezimici. U suštini bio je najljubazniji čovjek na svijetu i danas razumijem da mu nije bilo lako. "Pio je potapajući svoju tugu", govorio mi je brat, ali možda ni to nije cijela istina.

Rat ga je jako pogodio. Rat je bio nešto vrlo čudno. Nikad o tome nisam više saznao. Čuvao sam se toga. Mnogi su se jako mijenjali zbog rata. Nikad nisam razumio zašto su se mama i sestre oblačile u crno. Bilo je tako iznenada, kao neki modni trend, ali zapravo mamina mama je poginula od bombe u Hrvatskoj i svi su je žalili, svi osim mene. Ja sam bio taj kog nije bilo briga je li neko Srbin, Hrvat, Bosanac, ili bilo ko. Ali najteže je bilo ocu.

On je došao iz Bijeljine u Bosni. Nekada je bio zidar tamo dolje, svi njegovi prijatelji i rodbina živjeli su u tom gradu i odjedanput su svi protjerani. U

Bijeljini je vladala sila jačega i nije bilo čudo da se on počeo ponovo nazivati muslimanom. Srbi su zauzeli grad i pobili stotine ljudi. Mislim da je poznavao mnoge od njih a cijela njegova porodica je protjerana. Sve stanovništvo Bijeljine je izmijenjeno i na kraju u prazne kuće i stanove su uselili Srbi, između ostalih i u očevu staru kuću. Neko je samo došao i oteo kuću i mogu razumjeti da on nije imao vremena za mene, pogotovo u vrijeme vijesti. Čekao je telefonske pozive i vijesti s Balkana. Sjedio je, tugovao i slušao muziku iz Juge. Ja sam se trudio da ostajem izvan kuće sve dok to traje, ponekad odlazio mami. Tamo je bio neki drugi svijet.

Kod oca smo bili samo on i ja. Kod mame je bio pravi cirkus. Ovdje su ljudi stalno dolazili i odlazili, kuća je bila puna vike i smijeha. Mama je preselila u Cronmans ulicu broj 5A, u stan iznad tetke Hanife ili Hanni kako sam je ja zvao. Ja, Keki i Sanela smo bili stvarno vrlo bliski. Sklopili smo mali pakt. Ali je kod mame bilo i nečeg što nije mirisalo. Polusestra je tonula dublje u droge i mama se trzala kad god bi neko zvonio ili kucao na vrata. "Ne, ne, nesreća. Jeste li čuli nešto o nesreći? Gdje je to sada?" Bila je stara za te stvari i užasnuta od svih vrsta droga. Sjećam se da me je skoro nazvala telefonom i histerično rekla:

"Evo droge u frižideru!" "Dragi bože, droga!" Odmah sam nazvao Kekija sav ljut i pitao: "Dođavola, kakva droga se nalazi u maminom frižideru?" Ništa nije razumio, ali se na kraju počeo smijati i rekao da je to njegov *snus*. Mama je našla *snus* i mislila da je droga.

"Smiri se, mama, to je samo *snus*", rekao sam joj na telefon.

"Isto sranje", odgovorila mi je.

Bila je prepadnuta i trebali smo biti ljubazniji prema njoj. Ali to nismo naučili. Znali smo samo biti grubi. Polusestra koja je imala problem s drogom rano je otišla od kuće u dom za odvikavanje, ali se stalno vraćala s problemima, dok mama napokon nije s njom prekinula, možda i sestra, ne znam tačno sve detalje te historije. Znam da je bilo teško, ali taj dan smo pokušali ponovo skupiti porodicu. Bili smo odlučni, bilo je dramatično i kazali smo: "Ne želimo te više vidjeti", ili tako nekako.

Bilo kako bilo, sjećam se da sam jednom bio kod sestre što se drogirala u njenom malom stanu. Bilo je to za moj rođendan, mislim da je to tad bilo. Kupila je poklone, bila je ljubazna, nježna. Ali kad sam krenuo prema toaletu, naglo me zaustavila. "Ne, ne", vikala je i protrčala pored mene, ušla u toalet i zaključala se. Shvatio sam da je nešto bilo kako ne treba, neke njene droga

stvari koje je krila od mene. Znam da sam joj rekao da skloni te stvari od mene. Ja sam imao i važnijih stvari, svoje bicikle i svoj fudbal, i svakako svoje snove o Brus Leeju i Muhammadu Aliju. Želio sam biti kao oni.

Otac je imao starijeg brata Sabahudina u bivšoj Jugoslaviji. Zvali su ga Sapko. Sabahudin je bio bokser, pravi talenat. Takmičio se za boksterski klub "Radnički" u Kragujevcu. Sa svojim klubom je bio šampion Jugoslavije. Ali 1967, momak je imao tek dvadeset tri godine, tek oženjen, kupao se u rijeci, brzoi i hladnoj Neretvi, mislim da je imao i neki problem sa srcem ili plućima.

I samo je potonuo u vodu, možete misliti. Bila je to prava porodična tragedija. Poslije toga otac je postao neka vrsta boks-fanatika. Imao je sve važnije mečeve na videokasetama, ne samo Sabahudinove, već i Muhammada Alija, Foremana i Tysona, svakako i filmove Bruce Leeja i Jackie Chana. Njih smo gledali kada bismo sjedili zajedno pred televizorom i uživali.

Švedski programi za nas nisu postojali, nije ih bilo ni na mapi. Živjeli smo u drugom svijetu. Imao sam dvadeset godina kada sam vidio prvi švedski film. Pojma nisam imao o švedskim junacima ili sportistima tipa Ingemar Stenmark ili sličnima. Ali o Muhammadu Aliju sam puno znao! Koja legenda! Vozio je svoj stil bez obzira šta su ljudi govorili. Nikog nije molio za oprost, to nikad nisam zaboravio. Taj momak je bio pravi. Radio je što je volio. Čovjek treba takav biti, od njega sam uzimao određene fraze kao, *I am the greatest*. Morao si biti snažan u Rosengardu, inače si mogao čuti svašta na svoj račun, najgore je bilo da te nazovu pizda, i tu nije bilo povlačenja.

Ipak, najčešće se nismo svađali između sebe. Ne sere se u svom krevetu, kako smo to nazivali. Više smo mi iz Rosengarda bili protiv svih ostalih. Bio sam među onima što su vikali protiv rasista što su demonstrirali tridesetog novembra. Jednom sam na Malmo festivalu vidio grupu momaka iz Rosengarda, bilo ih je otprilike dvjesta, gonili su jednog momka. Nije bilo baš pošteno, iskreno govoreći. Ali pošto su bili momci iz mog naselja, počeo sam trčati s njima. Mislim da onaj momak poslije toga nije bio baš najbolje. Bili smo važni i divlji svi zajedno. Ponekad nije bilo tako jednostavno biti važan.

Kada smo otac i ja živjeli blizu Stenkula-skolan, ostajao sam do kasno kod mame. Bio sam prisiljen ići kasno noću kući kroz mračan betonski tunel koji presijeca Amiralsgaten i nalazi se odmah iza Annelund mosta. Jednom ranije je upravo tu otac bio opljačkan i pretučen da je ležao u bolnici probušenih pluća. O tome sam često razmišljao, iako najradije, razumljivo, ne bih. Što sam to više potiskivao, sve je bilo jače, posebno tamo gdje su naporedo pruga i autoput. Tu

je i odvratna ograda, nekoliko grmova i dva stuba s uličnim svjetiljkama, jedan prije a drugi poslije tunela. Ali je uvijek tu bilo jezivo mračno. Stubovi uličnih svjetiljki su mi bili orijentiri. Između njih sam trčao kao luđak uz ludo lupanje srca, ali sam stalno mislio: Sigurno tamo stoje neki strašni tipovi, kao oni što su napali mog oca. Sebi sam govorio: Ako trčiš brzo, sve će biti u redu. Uvijek sam dolazio kući kao bez daha, nisam bio baš kao Muhammad Ali.

Jedan jedini put otac je odveo Sanelu i mene da se kupamo u Arlovu. Poslije bazena sam ostao kod prijatelja. Kada sam htio kući, počela je kiša. Lilo je s neba, a ja sam vozio kao idiot i stigao kući potpuno pokisao. Tad smo stanovali u Zenithgatanu, nešto dalje od Rosengarda i bio sam potpuno iscrpljen. Drhtao sam i imao bolove u želucu. Bio sam tako bolestan. Nisam se mogao pomjeriti. Ležao sam nemoćan u krevetu. Povraćao sam. Grčio se. Trčao u klozet.

Otac je došao, onakav kakav je, njegov frižider je uvijek bio prazan, on obično pijan, ali kada je stvarno trebalo, nije bilo boljeg od njega. Pozvao je taksi, podigao mene u naručje u onom jedinom položaju u kom sam mogao ležati, nešto kao položaj malog raka i snio me do auta. Bio sam lagan kao pero, otac veliki i snažan i van sebe, bio je lav ponovo koji je vikao šoferu, mislim da je bila žena:

“Ovo je moj sin, on je sve moje, vozi ne osvrći se na pravila, ja plaćam kazne, policija je moja briga”, i žena je radila kako je on govorio. Prošla je kroz dva crvena svjetla i stigli smo na dječiji odjel u Opću bolnicu u Malmou. Cijela situacija je postala vrlo hitna, ako sam to dobro razumio. Dobio sam injekciju u kičmu, otac je ranije čuo neke strašne vijesti o ljudima koji su tako ostali nepokretni. Pretpostavljam da je tada bio agresivan, govoreći da će prevrnuti cijeli grad ako nešto krene kako ne treba.

Ali se brzo smirio, ja sam legao na trbuh i jecao pošto sam dobio onu injekciju. Ispostavilo se da sam dobio upalu mozga. Bolničarka je zamračila sobu i ugasila svjetlo. Morao je biti potpuni mrak oko mene. Dobio sam lijekove a otac je ostao uz mene. Idući dan oko pet sati otvorio sam oči, opasnost je bila prošla a ja još uvijek ne znam šta je bio uzrok tome. Možda je tako moralo da bude.

Možda i zato što sam bio neuhranjen. Bio sam mali i prilično mršav. Ipak, morao sam biti jak na drugi način. Brzo sam sve zaboravio i nastavio dalje. Umjesto da sjedim kod kuće, tražio sam društvo, ponekad i svađu. Bio sam u pokretu cijelo vrijeme. To me grijalo i baš kao i otac, brzo sam se palio i svađao

u stilu: Ko si ti dođavola? To je bila godina izrastanja, to sad znam. Otac je bio ravnodušan, ali ponekad bi planuo: "Ostani kod kuće, ne moraš uvijek izlaziti." "Dođavola, ne smiješ to raditi."

Ako si dječak što liči na oca i krenulo ti je loše, sad je vrijeme da postaneš muškarac. Nikad neki slabić, nikad ne reci: "Boli me želudac danas. Ja sam malo neraspoložen." Nikad to!

Naučio sam gristi i ići dalje, oca iz tog doba nikad ne mogu zaboraviti, od njega sam naučio mnoge stvari. Kada smo kupili novi krevet za mene u Ikei, otac nije imao novca za transport. Prevoz do stana koštao je pet stotina kruna ili tako nekako. I šta smo mogli raditi? Bilo je tako jednostavno. Otac je nosio krevet na leđima cijelim putem od Ikee do stana. Kao kakav bolesnik, kilometar po kilometar a ja sam išao iza njega s nogarima. Oni nisu bili teški, ali svejedno sam se brzo umorio:

"Polako, stari, uspori."

Ali on je samo išao i išao. Imao je taj maco stil, ponekad kaubojski stil, posebno na roditeljskim sastancima u školi. Svi su mislili: Ko je sad ovaj? Ljudi su ga se plašili. Time je zadobio poštovanje i nastavnici se nisu usuđivali žaliti se na mene koliko su mislili. S tim tipom joditelja treba biti opezan, mislili su.

Ponekad se zapitam: Šta bih ja radio da nisam postao fudbaler? Nemam pojma. Možda bih bio kriminalac. U to vrijeme je bilo mnogo provala. Nisam rekao da smo išli van samo da krademo. Ali neko sranje se uvijek događalo, nismo uzimali samo bicikle. Bilo je to u i oko robne kuće, često sam i ja u tome učestvovao, neke i organizovao. Sreća da otac o tome ništa nije znao. Otac jeste pio, ali je imao i principe. Čovjek može raditi dosta toga na svoju ruku, ali nikako krasti, to nikako! Ali nebo će skinuti za tebe, on je bio takav tip.

Onaj put, kad smo uhvaćeni u robnoj kući Wessels u zimskim jaknama i ukradenim stvarima, imao sam sreće. Bili smo pokupili stvari koje nisu samo bomboni i žvake, već puno toga u vrijednosti od hiljadu i četiri stotine kruna. Drugarov otac nas je preuzeo i kad je stiglo pismo na našu adresu, *Zlatan Ibrahimović je uhvaćen s ukradenim stvarima, bla, bla, bla*, uspio sam ga poderati prije nego ga je tata vidio. Inače, teško bi mi bilo.

Ali jednu stvar ću reći sa sigurnošću: nikad ništa nisam imao s drogama. Razumljivo, uvijek sam bio protiv toga. Nisam se slagao ni s očevim pivama, prosipao sam ih. Bacao sam i mamine cigarete. Mrzio sam sve droge i otrove i imao sam sedamnest ili osamnaest godina kada sam se napio prvi put i

povraćao po stepeništu kao i mnogi tinejdžeri. Poslije toga nije bilo sličnih ludosti do jednog kolapsa u kupatilu poslije prvog uspjeha s Juventusom. Bio je to Trezeguet, ta zmija, koji me nagovorio da pijem *shots*.

Sanela i ja smo strogo pazili na Kekija u Rosengardu. Nije pušio niti pio, ali smo išli za njim i pazili. Bilo je nešto specijalno s mojim malim bratom.

Pomagali smo mu, ali one osjetljive stvari je povjeravao Saneli. S onim ozbiljnijim grubljim stvarima je dolazio meni. Bio sam uz njega. Preuzimao odgovornost. Općenito nisam bio svetac, i nisam uvijek bio ljubazan prema drugarima i prijateljima. Bio sam ponekad agresivan, to je ono što me danas izluđuje kad bi to isto neko radio mom Maxiju i Vincentu. Sigurno, to je tačno. To ne smijemo zaboraviti. Tada kao da sam imao dva lica.

Bio sam i discipliniran i divlji, i napravio sam cijelu filozofiju o tome. Moj stil je bio da sam mogao oboje, govoriti i uraditi. Ne samo govoriti kao: Ja sam najbolji, ko si ti? Nema ništa teže. Ali ni samo zavijati u priče što švedske zvijezde znaju. Htio sam biti oboje, najbolji i moćan. Nije da sam mislio da ću postati neka superzvijezda. Bože, ja dolazim iz Rosengarda! Ali svakako sam malo drugačiji od drugih, baš zbog toga.

Bio sam problematičan. Bio sam lud. Ali sam imao i karakter, također. Nisam uvijek dolazio na vrijeme u školu. Bilo mi je teško da ustanem rano izjutra, to mi je problem i danas, ali sam radio zadaće, ili preciznije ponekad. Matematika mi je išla dobro. Samo, bam, bam i eto rezultata. Malo kao na fudbalskom igralištu. Slike i rješenja su sijevali u meni. Ali sam loše pisao cijeli postupak pa su nastavnici mislili da prepisujem. Nisam bio učenik koji je očekivao dobre rezultate zbog studija. Bio sam bliži onima koji su izbačeni iz škole. Ali sam ipak učio. Pročitao bih sve prije ispitivanja, a zaboravio sljedeći dan. Nisam bio čudak, ali samo nisam mogao da sjedim mirno, ponekad sam znao bacati gumice i te stvari. Imao sam mrave u tijelu.

To me izluđivalo. Vrtio sam se cijelo vrijeme, zašto ne znam tačno. Mogao sam ostati oko godinu u jednom razredu dok nastavnici to ne bi iskoristili da me se riješe. Moraš promijeniti ovu školu i otići tamo gdje spadaš, rekli su, ne zato što sam kršio pravila, već zato da bi me se riješili. Stalno sam mijenjao škole i bilo mi je teško da imam prijatelje, tata je imao svoj posao, svoj rat i svoje piće i svakako loše bubne opne. Stalno mu je zvonilo u ušima a ja sam pokušavao sve da sam rješavam zaboravljajući haos u porodici. Uvijek se nešto dešavalo.

Znate već, mi s Balkana smo grubi. Moja sestra se drogirala i raskinula s mamom, ali i nama, što i nije možda bilo neočekivano poslije svih problema s drogama i domovima za odvikavanje. Ali i moja druga polusestra je napustila

porodicu. Mama kao da ju je samo izbrisala, jedva da se sjećam šta se zapravo i desilo. Posvađale su se oko nekog momka, nekog momka iz Jugoslavije. Sestra i taj momak su se svađali, mama je iz nekih razloga stala na njegovu stranu. Sestra je govorila ružne stvari mami, mama njoj, što razumljivo nije bilo dobro.

To nije bila prva svađa u našoj porodici, ali je mama ovog puta bila preponosna, i mislim da su ona i sestra nešto krile. Poznam tu situaciju, koja se ne zaboravlja. Sestra je napustila porodicu, zauvijek. Ne zaboravljam žestoke svađe. Sjećam se idiota koji me je jednom napao. Ja, kao mama, mogu biti popustljiv ali je ovaj put otišlo preko granice.

U početku nas je bilo petero braće i sestara kod mame, sad nas je ostalo samo troje: Sanela, Aleksandar i ja, i ništa se više tu nije moglo popraviti. Izgledalo je kao uklesano u kamenu. Polusestra nije više htjela čuti za nas, i tako su prošle godine. Nije je bilo. Ali petnaest godina kasnije telefonirao je njen sin mami. Moja polusestra je dobila sina, unuka moje mame.

“Hej, bako”, progovorio je dječak, ali mama nije htjela čuti za njega.

“Žao mi je”, rekla je i spustila slušalicu. *

Nisam vjerovao kad sam to čuo. Želudac me zabolio. Ne mogu opisati osjećaje. Htio sam propasti u zemlju. Čovjek to ne smije raditi! Nikad nikome! Tako je puno ponosa u mojoj porodici koji je uticao na nas, ja mogu biti sretan što sam imao fudbal.